

SQL tietokantakieli

- n SQL:llä voidaan...
 - n määritellä ja muokata tietokantaa ja sen käyttöoikeuksia
 - n virittää tietokannan talletusrakenteita
 - n hakea tietoa tietokannasta
 - n näytölle tai tiedostoon
 - n sovellusohjelman käyttöön
 - n tehdä päivityksiä tietokantaan (muuttaa dataa)
 - n vuorovaikutteisesti
 - n sovellusohjelman kautta

1

SQL

- n SQL on standardoitu
- n viimeisin standardi vuodelta 1999
- n murteita - yhteinen suppeahko ydin

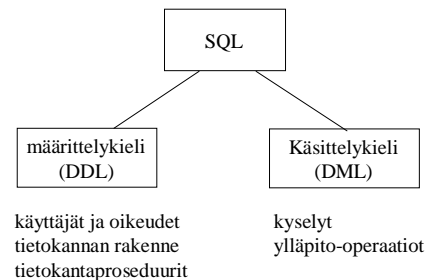
2

SQL-tietokanta

- n SQL-tietokanta muodostuu yhden tai useamman kaavion (schema) määrittelemistä tauluista (table)
- n Kullakin kaaviolla on omistaja, joka omistaa myös kaavion määrittelemät taulut. Taulu muodostuu riveistä (row)
- n Taulu vastaa relaatiomallin relaatiota, mutta
 - n sallii etenkin kyselyiden tuloksissa samanlaisen rivin toistumisen (duplikaatit)
 - n matemaattisesti monijoukko (multiset)

3

SQL

4

SQL

- n SQL-kielessä avainsanat, taulu- käyttäjä- ja sarakenimet voi kirjoittaa joko suur- tai pienaakkosina eli
select merkki ≡ SELECT MerKKI
- n Tietokannassa olevan datan suhteen kieli on kuitenkin herkkä kirjainmuodolle eli
 - n Merkki='Ford' on eri kuin Merkki='FORD'
 - n joissain järjestelmissä tätä käyttäytymistä voidaan säätää asennusparametrein

5

SQL tiedonmäärittelykieli

- n Tiedonmäärittelykielessä lauseita tietokantaelementtien {user, role, schema, table, domain, procedure, function, trigger, ...} luontiin, muokkaukseen ja poistoon
 - n create -luo
 - n alter - muokkaa
 - n drop - poistaa

6

SQL taulun luonti

`create table` määrittelee taulun rakenteen
`create table tablename (`
 column definition 1, ...,
 column definition n
 [, *constraint 1, ...*])

sarakemäärittely ::=
 column_name datatype [not null]
 [default *value*] [*column constraint ...*]

7

Taulun määrittely

```

create table Ordered (
  OrderId      integer not null,
  WhenMade     date not null,
  Customer     integer not null,
  WayIssued    varchar(20),
  PaymentBy    varchar(20) not null,
  TotalPrice   decimal(6,2) not null,
  constraint pk_order primary key (OrderId),
  constraint fk_ordercustomer foreign key
    (Customer) references Customer
);
  
```

8

Taulun määrittely

```

create table Ordered (
  OrderId      integer not null,
  WhenMade     date not null,
  Customer     integer not null,
  WayIssued    varchar(20),
  PaymentBy    varchar(20) not null,
  TotalPrice   decimal(6,2) not null,
  constraint pk_order primary key (OrderId),
  constraint fk_ordercustomer foreign key
    (Customer) references Customer
);
  
```

kokonaisluku

desimaaliluku
kokonaispituus 6,
desimaaliosa 2

9

Taulun määrittely

```

create table Ordered (
  OrderId      integer not null,
  WhenMade     date not null,
  Customer     integer not null,
  WayIssued    varchar(20),
  PaymentBy    varchar(20) not null,
  TotalPrice   decimal(6,2) not null,
  constraint pk_order primary key (OrderId),
  constraint fk_ordercustomer foreign key
    (Customer) references Customer
);
  
```

avain

viiteavain

10

SQL tiedonmäärittely

- n Aikoja
 - n Date päiväys
 - n Time kellonaika
 - n Timestamp päiväys ja kellonaika (Oraclella Date on oikeastaan Timestamp)
 - n Interval aikaero
- n Aikoja voidaan verrata ja niillä voi laskea
 - Olkkoon `this_day` date-tyyppinen,
 - `this_day + interval 3 day`
 - on kolmen päivän päästä

11

SQL tiedonmäärittely

- n Viiteavainmäärittelyyn voidaan liittää toimintasääntö: mitä tehdään operaation rikkoessa viite-ehyden
 - `foreign key (sarakkeet) references taulu [(sarakkeet2)]`
 - [on delete {restrict | cascade | nullify}]
 - [on update {restrict | cascade | nullify}]
- Kun viitteen kohde katoaa:
 - `restrict` estää rikkovan operaation (oletusarvo)
 - `cascade` vyöryttää= poistaa tai muuttaa viittaavat rivit
 - `nullify` tyhjentää viittaukset
 - valinta sen perusteella mikä tarkoituksenmukaista

12

SQL -kysely

Kyselyn yleisrakenne:

```
select tulostietomäärittely
from taulut
[where valintaehdot]
[group by ryhmitystekijät]
[having ryhmärajoitteet]
[order by järjestysperusta]
```

Kysely tuottaa nimettömän tulostaulun.

13

SQL-kysely

```
select merkki, reknro
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki, reknro
```

- n Vuoden 1996 mallia olevien punaisten merkiltään 'Fo'-alkuisten autojen merkki ja rekisterinumero mukaan järjestettynä

14

SQL -kysely

```
select merkki, reknro
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki, reknro
```

melkein projektio

valinta

- n Vuoden 1996 mallia olevien punaisten merkiltään 'Fo'-alkuisten autojen merkki ja rekisterinumero mukaan järjestettynä

15

SQL-kysely

- n Tulostietomäärittelyn elementeille lasketaan normaalitapauksessa arvo jokaista valintaehdot täyttävää riviyhdistelmää kohden

```
select merkki
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki
```

Jos taulussa auto olisi 100 punaista vuoden 1996 Fordia tulisi merkki 'Ford' tulostauluun 100 kertaa.

Toimii siis toisin kuin relaatioalgebran projektio, joka poistaa tuplat

16

SQL -kysely

- n Projektion kaltainen toistuvien arvojen karsinta saadaan aikaan liittämällä tulostietomäärittelyn alkuun avainsana `distinct`

```
select distinct merkki
from auto
where vmalli=1996 and
      vari ='punainen' and merkki like 'Fo%'
order by merkki
```

Nyt Ford tulisi tulokseen vain kerran

17

SQL-kysely

- n Kyselyn ehto-osassa voidaan verrata saraketta, vakiota tai funktion arvoa
 - n sarakkeeseen, vakioon, funktion arvoon
 - n arvojoukoon
 - n maskiin
- n Voidaan myös tutkia sarakkeen tyhjyyttä
- n Jos vertailun toisena osapuolena on tyhjäarvo on tulos 'tuntematon'. Rivi tulee valituksi tulokseen vain jos ehdon arvo on 'tosi' (true).

18

SQL -kyselyt

- Totuusarvot tosi (true) ja epätosi (false) käyttäytyvät loogisissa lausekkeissa kuten ohjelmointikielten yhteydessä
- Kolmas totuusarvo 'tuntematon' käyttäytyy seuraavasti

AND	true	false	unknown	NOT	
true	true	false	unknown	true	false
false	false	false	false	false	true
unknown	unknown	false	unknown	unknown	unknown

19

SQL-kyselyt

OR	true	false	unknown
true	true	true	true
false	true	false	unknown
unknown	true	unknown	unknown

Sarake is null: tuottaa tuloksen true, jos sarakkeessa on tyhjäarvo, muuten false

Sarake is not null: tuottaa tuloksen false, jos sarakkeessa on tyhjäarvo, muuten true

Sarake = null: tuottaa aina tuloksen unknown

20

SQL -kyselyt

- Tietotyypistä riippuen sarakearvoilla voi tulostietomäärittelyssä ja ehdoissa suorittaa laskentaoperaatioita (+, -, *, /, merkkijonoille katenaatio || (peräkkäin laittaminen))
 - pituus*paino, etunimi||' '||sukunimi
- Merkkijonovakiot 'hispuihin', numeeriset ilman
- Päiväykset date '2005-11-24'
- On mahdollista käyttää myös skalaarifunktioita – esim. merkkijonon pituus
- length(Sarake), funktiovalikoima vaihtelee

21

SQL -kyselyt

- Kyselyn from -osassa yksi tai useampi taulu (tai alikysely)
 - Jos tauluja on vain yksi, on kyseessä valinta
 - Jos tauluja on monta, on kyseessä ristitulo ellei ehto-osassa ole liittosehtoa (hyvin harvoin halutaan tulokseksi ristitulo)
 - Jos tauluja on monta ja ehto-osassa on liittosehto, on kyseessä liitos – muista siis liittosehto

22

SQL- kyselyt esimerkkitaulu

```

    graph TD
      opettaja --> harjoitusryhma
      harjoitusryhma --> Kurssi
      ilmoittautuminen --> harjoitusryhma
      ilmoittautuminen --> opiskelija
  
```

23

SQL -kyselyt

- Opettajien nimet:
select nimi from opettaja;
- Opiskelijoiden pääaineet
select distinct paa_aine from opiskelija;
- Tietojenkäsittelytieteen pääaineopiskelijoiden nimet
select nimi from opiskelija where paa_aine = 'TKT';
- Espoossa asuvat matematiikan opiskelijat
select * from opiskelija where paa_aine = 'MAT' and kaupunki = 'Espoo';

24

SQL -kyselyt

- Opiskelijat joiden sukunimi on Tele
 - `select * from opiskelija where nimi like 'Tele %';`
 - (esimerkkitaulussa nimet ovat muodossa sukunimi+'space'+etunimi)
- Opiskelijat, joiden etunimi alkaa L:llä
 - `select * from opiskelija where nimi like '% L%';`

25

Liitokset SQL:ssä

- Kyselyn from-osassa voi olla useita tauluja
- Kaikki ne taulut, joiden dataa halutaan mukaan tulokseen on annettava from-osassa
- Arto Wiklan luennoimat kurssit
 - `select kurssi.nimi`
 - `from kurssi, opettaja`
 - `where opettaja.nimi='Arto Wikla' and`
 - `kurssi.luennoija=opettaja.opetunnus;`

täytyy täsmentää
koska sama sarake
kahdessa taulussa

liitosehto

26

Liitokset SQL:ssä

- Tauluille voidaan from-osassa antaa tilapäinen kyselyn sisäinen nimi (alias, correlation name)
 - `from taulu [AS] alias`
- liitettävillä tauluilla on usein samannimisiä sarakkeita, joten taulunimeä on käytettävä tarkenteena - alias voi olla lyhenne, joka vähentää kirjoitusvaivaa

as ei Oraclessa

27

Liitokset SQL:ssä

- Jos sama taulu esiintyy from -osassa useaan kertaan, on taulun esiintymät erotettava käyttämällä aliasta
- Esim.: Kurssiparit, joilla on sama luennoija
 - `select A.nimi, B.nimi`
 - `from kurssi A, kurssi B`
 - `where A.luennoija=B.luennoija and`
 - `A.koodi<B.koodi`
 - `order by A.nimi, B.nimi`
- ehto `A.koodi<B.koodi` estää saman parin toistumisen eri järjestyksessä

28

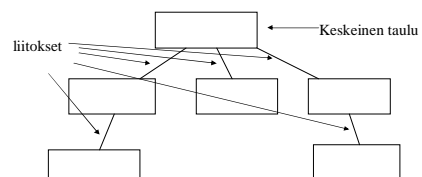
Liitokset SQL:ssä

- Tyypillinen virhe liitoksissa on jättää jokin liitosehto pois, jolloin tuloksen rivijoukko tulee huomattavasti suuremmaksi kuin pitäisi
- jos from-osassa on n kpl liitettäviä tauluja tarvitaan vähintään n-1 liitosehtoa. Taulujen liittäminen voi perustua useaan sarakkeeseen, jolloin ehtolausekkeessa tarvittavien alkeisehtojen määrä voi moninkertaistua.

29

Liitokset SQL:ssä

- Yleensä kyselyt rakentuvat siten, että niissä on jokin keskeinen taulu, johon muita liitetään. Voi olla, ettei tuosta keskeisestä taulusta tule mitään dataa tulokseksi.

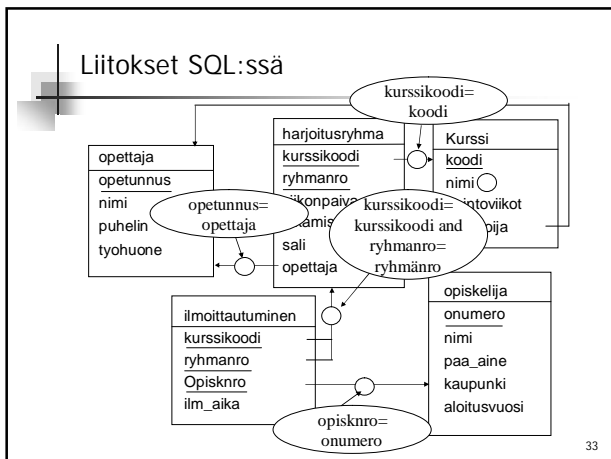
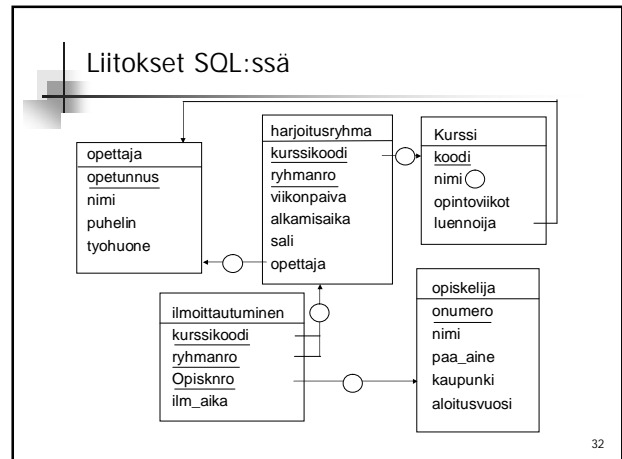

30

Liitokset SQL:ssä

- n Laadi raportti kurssin Java-ohjelmointi harjoitusryhmistä
- n Mitä halutaan tulokseen:
 - n Ryhmän numero (taulussa harjoitusryhmä)
 - n Ohjaajan nimi (taulussa opettaja)
 - n kokoontumispaiva (taulussa harjoitusryhmä)
 - n alkamisaika (taulussa harjoitusryhmä)
 - n opiskelijan nimi (taulussa opiskelija)
- n Taulut opettaja, harjoitusryhmä ja opiskelija on välttämättä otettava kyselyn from osaan
- n Taulu ilmoittautuminen tarvitaan opiskelijoiden kytkemiseksi ryhmiin ja taulu kurssi, jotta saataisiin selville Java ohjelmoinnin kurssikoodi

31

Liitokset SQL:ssä

```

select H.ryhmanro rno, Ope.nimi ope, H.viikonpaiva,
H.alkamisaika, O. Nimi opiskelija
from Harjoitusryhma H, opettaja Ope, opiskelija O,
ilmoittautuminen I, kurssi K
where
H.kurssikoodi=K.koodi and
I.kurssikoodi=H.kurssikoodi and
I.ryhmanro=H.ryhmanro and
Ope.Opetunnus=H. Opettaja and
I.Opisknro=O.onumero and K.nimi='Java ohjelmointi'
order by H.ryhmanro, O.nimi;
    
```

34